

Borhidi Attila: Gaia zöld ruhája. Magyarország az ezredfordulón sorozat. – MTA Bp., 2002. 331 old.

BORHIDI Attila akadémikus a hazai botanikus és ökológus társadalom egyik legjelesebb képviselője. Gazdag életútja, hatalmas tapasztalata alapján szinte természetesnek vehető, hogy egy, a Földünk növényvilágán térben és időben végigkalauzoló mű az Ő tollából szülessen meg. A könyv olyan hatalmas témakört ölel fel, hogy az igazából több kötetet is megtölthetett volna, a szerző azonban sikeresen birkózott meg a szűkre szabott területi korlátokkal.

A könyv utazásra hív minket. Szellemes a nyitófejezet címe és tartalma: „Bemutatom Gaiát”. A szerző remek útitársunk és kalauzunk. Stílusában keveredik a tudós professzor és az ismeretterjesztő szakember. Talán úgy is fogalmazhatnánk, hogy egy hazai akadémikus és David Attenborough egyfajta „pozitív kimerája” testesült meg benne.

A könyv első fele időutazás, amelyben a vegetáció fejlődésének modern értelmezése keveredik az állatvilág fejlődésére vonatkozó – valamivel korábbi – elméletekkel. Az igazi nagy utazás csak ez után fogadja az Olvasót. Szerencsénk van, idegenvezetőnk igazi profi, így társaságában úgy utazhatjuk be bolygónkat, hogy (az utazó hasonlatnál maradván) nemcsak a kirakatot, hanem a kalandtúrázókat igazán érdeklő valóságot, a mindennapok problémáit és realitását, valamint ezek okait is megismerhetjük. Utunk végén idegenvezetőnk nem enged el bennünket üres kézzel. A zárófejezetben szemléletformáló módon szembesít minket az utasok (azaz az emberiség) által gerjesztett problémákkal, miközben kitekintést sejtet a jövő felé is. Izgalmas, élvezetes utunk volt...

A „Gaia zöld ruhája” azonban több, mint egy egyszerű ismeretterjesztő kiadvány. Átfogó mondanivalója miatt a felsőoktatás mindennapjaiban is hasznos segítőtje lehet oktatóknak, hallgatóknak egyaránt. A tudós szerző kézjegyét viseli magán az irodalomjegyzék is, ami egy ismeretterjesztő műből, ill. a tankönyvekből rendszerint hiányzik. Szintén igényesebb tartalomra utal a rövid angol nyelvű összefoglaló is. Úgy vélem azonban, hogy ez utóbbi egyébként teljesen szükségtelen kiegészítő, hiszen hazánkfiaink ezt úgy sem olvassák el, magyarul nem beszélő (ill. olvasó) érdeklődő pedig úgy sem veszi a kezébe a kötetet, hiszen a borítón a cím csak magyarul van.

A külső tekintve úgy gondolom, hogy e tartalmilag igen értékes mű jóval szebb kivitel érdemelt volna. Ugyan a borító szép színes, de a kötetben belül már csak elvétve találkozhatunk színes képekkel (igaz, a fekete-fehérek közül is csak szűken jutott). Arról nem is beszélve, hogy a képaláírások is több helyen keverednek. Ugyanez a kritika az ábrákat is illetheti, azzal a kiegészítéssel, hogy azokból kizárólag csak fekete-fehér kivitelűek vannak és a források megjelöléseit is „kiszerveztették”. A puha fedelű kötésről akkor még nem is beszéltünk.

A recenziók végén általában illik a könyvet az olvasók figyelmébe ajánlani. Ezt a fentiek alapján én is bátran megtehetem. Sajnos a példányszám alapján nem csodálható, hogy a könyvesboltokban a könyv nemigen lesz fellelhető, így csak kevesen „fizethetnek be” egy, a BORHIDI professzor úr által vezetett Föld körüli útra....

SZALAI ZOLTÁN